

י-ם	ת"א	חיפה	ב"ש
4:31	4:49	4:49	4:52
5:47	5:48	5:46	5:49
ר"ת:	6:24		

למד שקום

מיסודו של המלובין ראש המקובלים הגאון הצדיק רבינו מרדכי שרעבי זע"א

דבר ה'

טאגת השיעור באתר מ"ה ע"ה
המקובל רבי מניו שמואל טייטל

מדוע מתפללים על פרנסה?

ליתן לכל אחד את אשר נקצב עבורו, דא עקא שאינו מוצא את האנשים, מפני שפניהם נשתנו עד לבלי הכר... אך ברגע שהאדם עומד במצב דחוק, ונוכח בהקדוש ברוך הוא שרק הוא בכוחו להושיעו, ושוא תשועת אדם. וצועק מעומק לבו אל ה', אנא ה' הושיעני כי אליך עינינו! ובאותה שעה מתגלה לו אור הנשמה בטהרתה, ומיד המלאך מכירו, ומביא לפניו את אשר נקצב עבורו.

המלאך מסתובב עם כספו כבר זמן רב...

ונמצא שהאדם חושב שהקדוש ברוך הוא אוהב לעזור לו רק ברגע האחרון, אמנם הוא אינו מעלה על דעתו שהמלאך מסתובב כבר עם כספו זמן רב, וכל זה רק מפני שלא זיהה אותו מחמת מעשיו. בדמיון הזה ממש מצאנו אף לגבי השידוכים, וכמו שאמרנו חז"ל בגמ' (מועד קטן יח: סוטה ב.) ארבעים יום קודם יצירתם מכריזין בת פלוני לפלוני, והמלאך הממונה על הזיווגים מבקש לראות את הנשמות, כדי שיכירם בבוא הזמן ויוכל לזווגן. אך הנשמות יורדות לתוך הגופות, והגוף מתאוה ללכלוך וכו', ואז קשה למלאך הממונה על הזיווגים להכירם ולזווגם. וזו הסיבה שלפעמים קשה למצוא את הזיווג הנכון, כי המלאך אינו מכיר את הנשמות. עד שהאדם רואה את מצבו הקשה, ואז צועק צעקה אדירה המגיעה עד כסא הכבוד, ומתגלית אור הנשמה, ומיד המלאך מכירו, ונגמר העניין בכי טוב.

היה אומר לנו מורנו ורבינו חכם יוסף עדס זצ"ל, מי שברשותו חבית מלאה יין הרקח ובדופן החבית קבוע ברז. וברצותו להרבות את יינו, בא והתקין עוד ברז בצדו האחר של החבית, מתוך דמיון שיתרבה יינו על ידי זה... כן ממש הוא האדם המוסיף להתאמץ ב"שעות נוספות" וביגיעה יתרה בעמל הפרנסה, ואינו משכיל שהפרנסה כולה משמים היא קצובה, וכל תוספת השתדלות, כמוה כתוספת הברז בחבית היין.

למה לי לטרוח בפרנסה אם אוכל לדבוק בה'?

המקובל האלהי מורנו רבי חיים ויטאל זצוק"ל (מובא בשפע חיים, הלבשרטאם, בשלה תשמ"ג עמ' קפ"א) דרש באחת מדרשותיו, שכל אדם אשר ישים ה' מבטחו, יזמין לו השם יתברך את כל צרכיו, אפילו שלא יעשה כל פעולה והשתדלות. בין שומעי לקחו היה יהודי פשוט ותמים, שהיה סוחר לפרנסתו, וכיון שהדברים נכנסו אל לבו, אמר אל נפשו, למה לי לטרוח בפרנסה אם אוכל רק לדבוק בה', וקיבל על

חז"ל אומרים (סנהדרין כב.) על זיווגו של אדם, קשה לזווגם כקריעת ים סוף. עד כאן. ויש להבין מדוע קשה זיווגו, הלא כבר הכריזו על זיווג זה ארבעים יום קודם יצירת הוולד, כדאיתא בגמרא סוטה (ב.)? קושיא זו יש לשאול גם על קריעת ים סוף, הרי איתא במדרש (שמות רבה פרשה כ"א) שכשברא הקדוש ברוך הוא את הים, התנה עמו, שיבקע בבוא העת לפני בני ישראל, ואם כן שוב מה היה הקושי לבקוע את הים?

וכזאת יש לשאול אף על ענין הפרנסה, שגם אותו דימו לקריעת ים סוף, כדאיתא בגמ' פסחים (ק"ה.) קשין מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף, והן אמרו חז"ל (ביצה טז.) שכל מזונותיו של אדם קצובין לו מראש השנה עד ראש השנה, ואם כן, מה קושי יש בדבר כאשר הגזירה עומדת מראש?

צעקו אל ה' צעקה שקטה מעומק הלב...

הסבר נפלא לכך מובא בספר אדרת יוסף להגאון רבי יוסף טייסיג זצ"ל: על פי המדרש, שכאשר התנה הקדוש ברוך הוא עם שרו של ים שיבקע לפני בני ישראל, טען השר של ים לפניו, מאין אדע מי הם האנשים שלפניהם רצונך שאבקע? הוציא הקדוש ברוך הוא שישים רבוא נשמות ישראל [מאוצר ששמו גוף] והראה לו את שישים רבוא הנשמות, ואמר לו, לפני אלו, עליך להיבקע. והנה, הנשמות ירדו לתוך עולם הזה, ונכנסו לגופות, וירדו למצרים ונשתקעו שם במי"ט שערי טומאה, ולכן כל כך נשתנו לרוע, עד ששרו של ים לא הכירם, ולכן מיהן להיבקע בפניהם, בטענו, שלא על אלו היה התנאי עמו. כאשר בני ישראל ראו את צרתם, צעקו אל ה', צעקה שקטה מעומק הלב, שאין אדם יכול לשומעה, אבל בכוחה להגיע עד כסא הכבוד. וצעקה כזו מנערת את הנשמה מלכלוכה, ומנקה מעפרה, וכאשר התנקתה נשמתם, ממילא מיד הכירם המלאך, ונבקע הים.

כן הוא הדבר לגבי פרנסה, וכפי שכתוב בתפילת רבי אבנמן (בתפילת מוסף של ראש השנה, ויום הכיפורים), בראש השנה יכתבון וביום צום כיפור יחתמוון וכו', כיון שכן, מראה הקדוש ברוך הוא למלאך הממונה על הפרנסה את פלוני ואת אלמוני, ואומר לו, לפלוני תן סכום כזה, ולאמוני סכום כזה, וכן הלאה. אך מכיון שהקדוש ברוך הוא מראה למלאך הממונה את האנשים בימים הנוראים, כאשר כולם נקיים ומנוקים כסולת נקיה, שוב לאחר החג, כאשר המלאך מסתובב

עצמו מתוך אמונה תמימה שלא לעסוק יותר במסחר, אלא אך ורק בתורה הקדושה. הגויים שבאו לחנותו כהרגלם, לעגו עליו לראותו לומד, והשתוממו לשמוע שהפסיק לסחור, כי שם בטחונו בה' שזיונו ככל צרכיו. והנה אחרי כמה ימים, נכנס לחנותו גוי שהחזיק בידו פרווה כבדה שקנאה בסכום מועט, ורצה למוכרו ליהודי. הלה השיבו שהפסיק לסחור, ועל כן הורה לו שילך למוכרה במקום אחר. הגוי שהכיר זה מכבר את יושרו של היהודי, הניח את הפרווה ואמר, הנני משאיר פרווה זאת בידך, ולכשיזדמן לך תשלם לי תמורתה, כי רק לך אמכרה, וקשה עלי משאה. הניח את הפרווה ולא המתין לתשובה ויצא. אחר זמן בראות היהודי את הפרווה, לקחה להניחה במקום המשתמר, והנה נתקע זיו בפרווה והיא נקרעה, ויפלו מתוכה דינרי זהב רבים ויהי לפלא...

לאותו היהודי היה שכן שראה שאכן נתקיימה בשכנו הבטחתו של ר' חיים ויטאל בדרשתו, אמר בלבו שגם לו טוב הדבר לחדול מלהתעסק לפרנסתו, וכך יזכה גם הוא לפרווה המלאה זהובים. אחר מספר שבועות שלא עלה הדבר בידו, ופרנסה אין, הלך האיש לשאול את מהרח"ו לפשר הדבר, במה נשתנה הוא מחברו, הן גם הוא שם מבטחו בה'?

השיב לו מהרח"ו, חברך בטח בה' מבלי שיעלה על דעתו איך ישפיעו עליו ממרום שפע פרנסה, וסמך על הקדוש ברוך הוא, שהוא לבדו יודע הכל. ואילו אתה שראית שחברך קיבל פרווה מלאה במטבעות, וזו סיבת בטחונו בה' הרצון לקבל פרווה כזו, אין זה בטחון שלם בה', כי כאשר לאדם יש עצות בנפשו, שוב אינו זוכה לישועת ה'.

מעולם לא מת בעל חי ברעב!

המשגיח הגאון הצדיק רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל היה אומר, נמצאים בעולם ריבי רבבות בעלי חיים המתגוללים באשפתות וכדו', ונראה שאין להם מי ש"דואג" לפרנסתם, ולא עוד אלא שמגרשים אותם מכל מקום, ואף על פי כן מעולם לא מת בעל חי מ"רעב"... כי הקדוש ברוך הוא זן ומפרנס מקרני ראמים ועד ביצי כינים. ואם בעלי חיים כן, קל וחומר לבני האדם שנבראו בצלם, שלא יניח אותם הקדוש ברוך הוא שישארו מבלי מזון, אם כן דאגה מנין... לכן עלינו להשים עיקר בטחונו בה' יתברך, ולדעת שהוא הזן והמכלכל, וכל ההשתדלות שלנו היא לקיים את גזירת שמים "בזיעת אפיק תאכל לחם", וככל שנשים מבטחינו בה' יתברך, כך הפרנסה תבא אלינו יותר בקלות בע"ה. שבת שלום.

אין לדאוג דאגת מחר - בטחון בה'

"ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו" (טז, ד)

כתב רבינו בחיי (ד"ה ויצא): מכאן היה רבי אלעזר המודעי אומר, כל מי שיש לו מה שיאכל היום, ואומר מה אוכל למחר הרי זה מקטני אמנה. ובאור דבריו: כי האומר כן מראה בעצמו שאין בטחונו אלא במה שרואה תחת ידו, ועל כן הוא מקטני אמנה, לפי שעקר האמונה להאמין מה שאין אדם רואה שיתלה בטחונו בבעל הרחמים שבראו ואת יומו שירחם עליו וירנן לו פרנסתו, עכ"ל. וכעין זה איתא במלבי"ם (פס"ט) וז"ל: "עוד למוד אחר לדורות, שיבטח אדם בה' שיתן לו מזונו יום יום, וכל מי שיש לו מה לאכול היום, ואומר מה נאכל למחר ה"ז מקטני אמנה, הגם שאמר חז"ל (אסתר רבה א) "ופחדת לילה ויומם" (דברים כח, טו) זה הלוקח חטים לשנה. זה בהנהגת הטבע, לא כן המושגח מה' אין צריך לדאוג דאגת מחר, וע"כ ציווה שלא יותירו ממנו עד בקר, שאם יותיר שידאג שיום מחר לא ימצאהו ה"ז מקטני אמנה. ועוד כתב (פס"ה) שענין המן בא ללמד שלא יטריד האדם את עצמו לאסוף הון ועושר בסכנת הליכת ימים ומדבריות ואיים רחוקים כי מאן דיהיב חיי יהיב מזוני, והגם שצריך שיעשה מעט כמ"ש "ויצא העם ולקטו", בכל זה פרנסתו מזומן לו אצל ביתו וכשיצא מביתו תיכף ימצאנו, עכ"ל, נמצאנו למדים מהמן שאף ההשתדלות שהאדם צריך לעשות אינה אלא בפרנסה המזומנת לו. ומסופר בחז"ל (ילקוט"ש בשלח רמז רסא) ששאל ירמיהו את בני דורו מפני מה אין אתם עוסקים בתורה, השיבו אם נעסוק בתורה במה נתפרנס, באותה שעה הוציא להם את צנצנת המן, כדי שילמדו מהמן שריבוי בהשתדלות אינו מביא שום ריבוי בפרנסה, וגם הפחתה בהשתדלות אינה מביאה בהכרח פחות פרנסה, הלימוד הוא ברוך, אין קשר בין ההשתדלות שעושה אדם לפרנסתו לתוצאת הפרנסה, אין ההשתדלות מביאה את הפרנסה, ומשום כך ריבוי ההשתדלות לא יביא יותר פרנסה.

באכילת המן הכירו את פנימיות האדם

הרב הקדוש רבי מנחם מנדל מרימינוב, היה כידוע דורש שנים ארוכות בפרשת המן, בכדי להשיע שפע לישראל. פעם אחת פירש את פסוקנו כך, המן אשר בני ישראל אכלו במדבר היה לחם שמים, וכל מהותו היה בהיר ומזוכך ללא פסולת, כולו רוחני, עד שעל ידי אכילתו, נזדכך הגוף הגשמי, והיה ניכר לכל אחד הפנימיות של חבריו ומחשבותיו. והנה כאשר האחד מכיר את חבריו בחיצוניותו, לא ידע לעולם האם הוא צדיק או לא. אולם מאז שהתחילו לאכול את המן, נתודעו לפנימיותו של חבריו, ואז ראה שאינו מכירו ונדמה בעיניו כאיש אחר, וזהו אמרם "ויאמרו איש אל אחיו מן הוא", דהיינו מי הוא זה איש זה, כי נהפך לאיש אחר ועכשיו כבר אינו מכירו. ועל כך השיבם משה רבנו "ויאמר משה אליהם הוא הלחם", אמר להם, שהזיכוכ הזה בא כתוצאה מאכילת המן שהוא לחם אבירים.

גב"ר ר"ת ג'ומלי חסדים ב'ישנים ר'חמנים

"וְהָיָה כְּאִשֶּׁר יָרִים מִשֶּׁה יָדוֹ וַיְגַבֵּר יִשְׂרָאֵל וְכַאֲשֶׁר יָנִיחַ יָדוֹ וַיִּגְבַּר עַמְּלֶק" (יז, יא)

שמעתי בדרך רמז ומוסר בפסוקנו, לבארו על פי דברי הש"ס (ראש השנה כט). וכי ידיו של משה עושות מלחמה? אלא כל זמן ש"ישראל" מסתכלים כלפי מעלה ומשעבדים לבם לאביהם שבשמים נוצחין. עד כאן. פירוש, כל זמן שישראל מסתכלים אל שרשם שהם חלק אלוה ממעל, ולכן הם משתמשים במדת קונם, והולכים בדרכיו, גומלים חסדים זה לזה ומרחמים זה על זה וכו'. "כשהם מסתכלים כלפי מעלה וכו'", אז הם נקראים "ישראל". וזה נרמז כאן בכתוב, "והיה כאשר ירים משה ידו", היינו שמשה כביכול "הצביע" להם ב"ידו" אל אביהם שבשמים, ראו שהוא מרחם וגומל חסדים ושאר מדות טובות. ועם ישראל בראותם זאת, "וגבר", ראשי תיבות גומלי חסדים בישינים רחמנים, דהיינו כשעם ישראל הולך בדרכי ה', אז נקרא שמם "ישראל". ואילו כאשר חס ושלום "יניח ידו", היינו שישראל מניחים ידם ומתירשלים מראשי תיבות גב"ר, אז חס ושלום "וגבר עמלק".

מעלת וחובת שלש סעודות בשבת

"וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲכַלְהוּ הַיּוֹם כִּי שֶׁבֶת הַיּוֹם לַה' הַיּוֹם לֹא תִמְצָאֻהוּ בַשָּׂדֶה" (טז, כה)

כמה סעודות חייב אדם לאכול בשבת, שלוש. רבי חידקא אומר, ארבע. אמר רבי יוחנן, ושניהם מקרא אחד דרשו, ויאמר משה אכלוהו היום כי שבת היום לה' היום לא תמצאוהו בשדה, רבי חידקא סבר בני תלתא היום לבר מאורתא ורבנן סברי בהדי דאורתא (שבת ק"ז ע"ב).

א. חייב אדם לאכול ג' סעודות בשבת, אחת ערבית ואחת שחרית ואחת במנחה. וצריך להזהר בשלוש סעודות אלו שלא יפחות מהם כלל, ואפילו עני המתפרנס מן הצדקה סועד שלוש סעודות, ואם היה חולה מרוב האכילה או שהיה מתענה תמיד פטור מג' סעודות (רמב"ם שבת ל, ז).

ב. יהא זהיר מאד לקיים סעודה שלישית, ואף אם הוא שבע יכול לקיים אותה בכביצה, ואם אי אפשר לו כלל לאכול אינו חייב לצער את עצמו. והחכם עיניו בראשו שלא ימלא בטנו בסעדת הבקר, כדי לתן מקום לסעודה שלישית (ש"ע או"ח רצ"א ס"א).

ג. נשים חייבות בסעודה שלישית משום שבכל דיני שבת איש ואשה שוין, ועוד שהן גם היו ונהנו בנס של ירידת המן לעם ישראל (שם ובמשנ"ב שם).

ד. ביום שבת זוכה אדם לנשמה יתירה של שמחה וצריך לסדר שולחנו ולאכול ג' סעודות ולשמוח בהן וזוכה לאמונה שלמה (זוה"ק האזינו דף רפח) ומי שמחסר סעודה מראה פגם למעלה ונותנים עליו ח"ו חומר ג' דברים: גהינם, מלחמת גוג ומוגו וחבלי משיח (זוה"ק יתרו דף פח).

ה. בכל סעודה ישורר וירנן שירי קודש וכמו שכתב בספר חסידים (סימן רע"א): וצוה שישב וירנן שבחות שנאמר מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה' ולזמר לשמך עליון, ע"כ (ונודע על אחד מגדולי ישראל ששאלוהו מדוע לא זכה לבן תלמיד חכם ואמר שהיה ממחרת ללמוד תורה ולא שר שירי שבת בסעודה).

ו. בסעודות שבת ישתדל מאוד לומר לבני ביתו דברי תורה חכמה ומוסר מתוך הפרשה, ויוסיף סיפורי צדיקים וזבה ימשיך וידירך בני ביתו לדרך ועבודת ה' מתוך שמחה (סדר היום החדש, שבת כה, יא).

ז. יזהרו מאוד מלדבר דברים בטלים על שולחן שבת, וכל שכן דיבורים אסורים, לשון הרע ורכילות דאז יהיה עוון חמור כעבות העגלה ובשבת פוגם יותר ח"ו (ע"פ הגחז"א בלב דוד פכ"ד).

כבוד התלמיד

"וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֵל יְהוָה עָזְרוּ לָנוּ אֲנָשִׁים" (יז, ט)

ויאמר משה אל יהושע בחר לנו אנשים, מכאן שהיה עושה כמותו. ילמדו כל אדם דרך ארץ ממה, שלא אמר ליהושע בחר לי אנשים אלא בחר לנו אנשים, מכאן שהיה עושה אותו כמותו, מכאן שהיה תלמיד חביב לפני רבו כמותו (מכילתא).

א. כשם שהתלמידים חייבין בכבוד הרב כך הרב צריך לכבד את תלמידיו ולקרנן. כך אמרו חכמים, יהי כבוד תלמידך חביב עליך כשלך. וצריך אדם להזהר בתלמידיו ולאזהבם שהם הבנים המהנים לעולם הזה ולעולם הבא (רמב"ם הלכות ת"ת פ"ה ה"ב).

ב. מלמד שמבייש ילד בפני חבריו, ברוב הגמור של המקרים לא די שלא מביא לחינוך הילד אלא אין גרוע מזה לחינוכו, שעל ידי זה נקבעת שנאה עזה בלב התלמיד על המלמד ומכאן ולהבא לא יקבל ממנו מאומה (מסורת החינוך פ"ה אות ג).

ג. מלמד שמכבד תלמיד ומשבח אותו, נוטע בו אהבה כלפיו ואהבה ללימוד, וכל מה שיתעלה התלמיד בתורה ויראת שמים הוא ובניו אחריו נזקף לזכותו של המלמד, צא ולמד גודל האחריות המוטל על מלמד כלפי כל תלמיד שיהיה (עין שם פ"ז).

סגולות לפרנסה (ב)

בנסיון ולא כעס, זכה. ואם לא... (ליקוטי עצות).
ו. להמנע ממחלוקת. ז. ישים בארנק מהאפיקומן.
ח. יפריש מעשרות מכל מה שמרויח, ויבטח בה'.
ט. יזהר שלא ישקר וירמה בפרנסה כלל ועיקר.
י. יכוין מאוד כשאומר את הפסוק: 'פוחת את ידך'.

את התפילות שלפני ואחרי פרשת המן, כמובא בסידורים. ואם אין לפניו התפילות, יתפלל כלשוננו, לפרנסה טובה, ושפרנסתו תלויה בידי ה' יתברך.
ה. כשבא אדם לידי כעס, נבחן בזה מן השמים אם מגיע לו אותו כסף שעתידים ליתן לו. ואם עמד

ד. ביום שלישי של פרשת בשלח יקרא פרשת המן הנזכרת, שניים מקרא ואחד תרגום, וטוב שיאמר

הצדיק רבי יעקב גלינסקי – כ"ב שבט

ענדי יעקב

אחד ומיוחד היה מגיד המישרים הנודע, הגאון הצדיק רבי יעקב גלינסקי זצ"ל, משרידי דור דעה של ענקי תנועת המוסר, ממעתיקי שמועותיה וממעבירי לפיד אש האמונה לדורות הבאים. במהלך שנותיו הגדושות והעמוסות היה רבי יעקב מקהילת הקהילות ברבים ודורש טוב לעמו במשך שנים רבות. ברעיונותיו המקוריים ובסיפוריו השופעים קנה את ליבותיהם של ישראל, ובסייעתא דשמיא נפלאה, בעמל עצום ובהשקעה רבה, מצא מסילות ללבם והעמיד תלמידים רבים.

דרשותיו המתקוות, שטעמן כצפיחית בדבש, היו בניוית על שיטת המוסר הנוקבת והתובעת, זו הסותרת על מנת לבנות, המשקפת את המצב וסוללת דרך לשיפור. רעיונותיו העמוקים היו רצופי הארות וחיזושים מעוררים ומלהיבים, לצד סיפורים השזורים בלקח נוקב. במסריו המעודדים והמיוחדים קרא להתעלות טפה, להשקיף על המציאות מגבוה, להשקיע בעיקר ולהניח את הטפל.

"אני מוכיח"

"אני רק מעורר. מעורר, להתעורר", אמר רבי יעקב, "אבל חלילה, אני מוכיח, כי ישראל קדושים הם". משפט זה הוא כעין סיכום מתומצת של 93 שנותיו רוויות ההוד ועתירות המעש. "אמר לי פעם הרב מפניבז", שח רבי יעקב, "יש לי שאלה: אדם חולם שהוא הולך ביער. הלילה יורד, חושך, אפלה ועלטה. לפתע נשמעות נהימות חיות הטרף, שאגת האריות, נהם הדובים ויללות הזאבים, והוא רואה את עיניהם הצהובות נוצצות לאור הכוכבים במעגל ההולך ומתקרב, הולך ומתהדק. כיצד אפשר לעזור לו, להושיעו ולחלצו מהם? שאל, וגם השיב: פשוט, להעירו! זה מה שאני מנסה לעשות. לפקוח עיניים לראות נכוחה ולשוב אל הדרך הנכונה!" סיים רבי יעקב.

"מעשה חשב"

במשך עשרות שנים כיתר רבי יעקב את רגליו והשמיע אלפי דרשות התעוררות שובות לב בהיכלי ישיבות ובתי מדרש, ואף באוזני המון העם, קרובים ורחוקים. במהלך דרשותיו נהג להציע הצעות מעשיות, להציב מטרות קרובות וישימות ולהביא לחשבון נפש. חרטה וקבלה. דבריו היו מתובלים בהומור יהודי אותנטי ובמעשיות מעניינות ומרתקות המושכות את לב השומעים וערבות לאוזניהם. כבר המליצו על דברי המשנה באבות: "לא המדרש הוא העיקר, אלא המעשה", לאמור: לא הדרשה היא העיקר, אלא הסיפור המסופר במהלך הדרשה... בהקשר לכך סיפר רבי יעקב עובדה שאירעה עם המגיד הנודע רבי שלום שבדרון זצ"ל, בעת שהיה דורש בשבתות החורף הארוכות בבית הכנסת "איכרון משה" בירושלים. מאות בני אדם הגיעו לדרשה, אך מפאת עמל השבוע החולף ועומס יום שישי הקצר, הקשישים נמנמו כטבעם והצעירים ישנו ממש. ובקצרה, רבי שלום עמד לפני ארון הקודש ודיבר אל קומץ הראשים הזקופים. אך כל זה השתנה כשבתוך דבריו אמר: "זה מזכיר לי מעשה שהיה". מיד, תוך כדי דיבור, ראה את היושב מולו תוקע את מרפקו בצלעותיו של שכנו לספסל ואומר: "שטיי און התעורר זה סיפור, לא דרשה!"... בתאריך כ"ב בשבט תשע"ד עלה בסערה השמימה. זיע"א.

תשובה: כתב מרן אביו אומר לו השקני מים ואמו אומרת השקני מים מניח אמו ועוסק בכבוד אביו ואם היא מגרשת מאביו שניהם שווים ולא יזיה מהם שירצה יקדים והטעם הוא משום שגם אימו חייבת בכבוד אביו מה שאין כן במגורשת (ש"ע י"ד ס' רמ"ס י"ד).

שאלה: מי שרוצה בסוף הסעודה לברך על גלי שמעורב בו פרות האם רשאי לברך?

תשובה: האוכל פודינג אבקת עמילן בטעם פירות שפעמים ומערבים שם פירות בסוף סעודתו מברך ברכה ראשונה על הפירות שבפודינג ואם אפשר טוב שיברך על פרי אחר לפוטרו ואם אוכל לחם עם הפודינג בתחילה וסוף אף על פי שבאמצע אוכל קצת פודינג על ידי כף בלי לחם אין צריך לברך עליו שהכל (ילקו"י ברכות ע"א קצ"א).

שאלה: לאחר כמה זמן אחר שסיימתי לאכול אפשר לברך ברכת המזון?

תשובה: אם אכל לשובע נפשו השיעור הוא כדי שיתעקל המזון שבמעיו והוא אפ' שעבר שבעים ושתיים דקות אבל אם אכל פחות מכדי שביעה עד שבעים ושתיים דקות יכול לברך ולאח"מ לא יברך (ילקו"י א"ח ח"ז ע"א ש).

שאלה: האם מותר ליתן סוכר בכוס מים ורחיים שבכלי ראשון?

תשובה: סוכר שעבר בישול [והסוכר שבזמנו בכל המפעלים בא"י עובר תהליך בישול (מדריך כשרות בד"ץ ע"ח)] מותר מעיקר הדין ליתנו בכלי ראשון (עיין שעה"צ שיח ס"ק צד דיש להחמיר).

[הרבנים המשיבים:] הרב שלמה חיים אלימלך, הרב יעקב דניאל הנסב והרב ינון שמש שליט"א

לקבל מושג

ביאור מושגים מעולם הח"ן

גימטריא בהכאה

בפרשתנו (פי"ז ו) מובא שאמר הקב"ה למשה רבנו ע"ה "הנני עמד לפניך שם על הצור בחרב והכית בצור ויצאו ממנו מים ושתה העם".

ולבאר ענין זה ע"פ הקבלה נקדים מה שכתב בהקדמת ספר דרך הקודש "מצאתי ספר קדמון וכתוב בתוכה: דע כי כל חכמי המספר אמרו כי חכמת המספר הוא יסוד כל החכמות והיא חכמה מושכלת במהותה והנה חכמי התלמוד גילו לנו שבזו החכמה החל הקב"ה את עולמו ובה חתמו ודע כי מילת חשבון נגזר מלשון מחשבה והיא הצורה הראשונה הנשפעת מהנשמה המשכלת" וכבר נודע כי בספרי האריז"ל ובכוונות הרש"ש מצינו הרבה שימוש בחכמה זו, ואין כאן המקום להאריך הרבה בענין זה.

אך זאת יש לנו לומר כי כמו שיש גימטריא פשוטה שהיא מספר התיבה כמו שהיא, יש גם גימטריא בהכאה, וכמו שאנו אומרים ששם הוי"ה ברוך הוא בהכאה עולה גימטריא "מקום" וכיצד: אם

תכפיל כל אות משם הוי"ה באות עצמה י' פעמים י' וה' פעמים ה' וו' פעמים ו' ה' פעמים ה' יעלה הכל גימטריא מקום וברוך המקום ברוך הוא.

ועתה נבא לבאר על פי זה המבואר בפסוק הנ"ל כי כשהוצרכו ישראל למים היה צריך משה רבנו להשפיע להם השפע מהמלכות שממנה בא השפע לעם ישראל, והמלכות נקראת "צור" כי המלכות היא שם אלהים במילוי הה"ן "אלף למד ה' יוד מם" העולה בגי' צור עם הכולל. אלא שהמלכות עצמה כנודע לית לה מגרמה כלום וכל השפע עובר דרכה מהספירות העליונות, על כן אמר לו הקב"ה הנני עומד לפניך על הצור 'בחורב', מלשון יובש, כי הצור יש מחמת עצמו, אבל לימדו הקב"ה שכדי להוציא מים אל המלכות צריך הוא לכוין אל התפארת העומדת 'על הצור' כלומר לפניו, והתפארת היא שם הוי"ה וכשיכוין שם הוי"ה בהכאה כזה: י' פעמים י, י' פעמים ה, ה' פעמים ה, ה' פעמים ו. ו' פעמים ו 'פעמים ה, ה' פעמים ה, יעלה גם כן גימטריא 'צור'. וזהו "והיכית בצור" ובכוונתו אל הכאה זו יתעורר השפע העליון מצור העליון אל המלכות הנקראת צור ותהפך גם היא לאגם מים וכמו שכתוב "ההפכי 'הצור' אגם מים", וזה שכתוב 'הצור' תמים פעלו, 'צור ילדך, 'צור' ישועתו, ואין 'צור' כאלהינו, 'צור' לבבי וחלקי אלהים לעולם ובטחו בה' עדי עד כי ביה ה' 'צור' עולמים.

מעשה נורא על הזהירות שלא לדבר בשעת התפילה

בפרשת נח תשע"ו התפרסם בקהילה היהודית במונטריאול סיפור נפלא ומדהים מאיש אחד מחסידי קלויזנבורג, המתגורר בעיר יוניאן סיטי שבארה"ב, והגיע למונטריאול לרגל שמחה משפחתית.

בליל שבת הגיע ר' אלכסנדר משה בן לאה לאנדא להתפלל תפילת קבלת שבת בבית מדרשינו משום קרבת המקום לבית אכסנייתו. בכניסה לביהמ"ד יש מודעה בזה"ל "מובא בשם החפץ חיים ששתיקה יפה בשעת התפילה וקריאת התורה ומסוגלת לכל הישועות" למחרת היום הגיע יהודי זה לבית מדרשינו לתפילה מנחה וסעודה שלישית. בדרכו לביהמ"ד מצא את אחד המתפללים, והביע לפניו את התפעלותו, כאשר ראה שבכל ביהמ"ד אין רואים אברכים המשווחחים באמצע התפלה. אבל עוד יותר התרגש מאוד בלבו כאשר ראה את המודעה הגדולה התלויה: שהשתיקה בשעת התפילה מסוגלת לכל הישועות, מפני שהוא עצמו חווה סיפור אישי, ופרסמו את המעשה מילה במילה כפי ששמעו מפיו. הסיפור החל לפני כעשרה חודשים, בסוף חודש טבת תשע"ה, התחלתי להרגיש כאבים חזקים באזור הכליות. חשבתי תחילה שיש לי אבנים בכליות ומהם באים הכאבים, הלכתי לרופא לערוך בדיקה, ולאחר שראה את התוצאות הוא אמר לי שאין אבנים בכליות אבל הוא רואה שם דם. הוא שלח אותי לסדרת בדיקות מקיפות, בדיקות סיטי. ובדיקות דם שונות, ולאחר כמה ימים בישרו לי הרופאים את הגרוע מכל, שנתגלתה אצלי המחלה הנוראה ר"ל, גידול ממאיר שתתחיל באזור הכבד וכבר הספיק להתפשט לכל האיברים מסביב. הרופאים הסבירו כי הסיכויים לצאת מזה הם נמוכים השם ירחם, עד כדי כך שאפילו לא היה שייך לעשות ניתוח כדי לחתוך את הגידול, והמצב היה בכי רע. תיכף כאשר נודע לי דבר המחלה המקננת בגופי, סיפרתי את הדבר לכל חבריי וידידי. לא ניסיתי להסתיר את הדבר, כי הייתי סבור שככל שיותר אנשים יתפללו עלי, יש כמובן יותר סיכויים שיתקבלו התפילות בשמים, ניסיתי להתחזק ככל היותר באמונה שלימה בהש"ת שיושיע אותי ממחלתי, ולא הנחתי לייאוש להשתלט עלי בשום אופן.

כידוע דבר זה הוא אחד הגורמים המרכזיים בסיכויי ההישרדות של אדם החולה במחלה. בשבת השנייה כשהרגשתי טוב יותר, הלכתי כבר להתפלל לביהמ"ד. לפני

התפילה ניגש אלי הגבאי (ר' גרשון אייזנבערגער הי"ד), והוא שואל אותי אם אני מסכים שישתמש בשמי בכדי לערוך מגבית בביהמ"ד, מגבית ללא התרמת כספים. הסכמתי לכך בחפץ לב. הוא עלה על הבימה לפני קריאת התורה, והחל לתאר ברבים את מצבי, וקרא לכל המתפללים לקבל על עצמם שלא לשוחח בעת התפילה, ובזכות זה ישלח הש"ת רפואה שלימה למחלתי. ואכן קריאתו נענתה אצל קהל המתפללים.

ביום שלישי שלאחר מכן עלה הגבאי לביתי לבקרני, והגיש לי דף עם שמונים חתימות של מתפללי בית המדרש, שהם מתחייבים להיזהר לא לשוחח דברים בטלים בכל זמן התפילה מתחילתה ועד סופה, והדבר ייזקף לזכותי שאזכה לרפואה שלימה. "בשבת שלאחר מכן שרר שקט מוחלט בביהמ"ד בכל עת התפילה, וכך המשיך הדבר והאנשים מחזיקים בהתחייבותם ב"ה. בינתיים התחלתי לעבור טיפולי כימותרפיה, ומצב מחלתי התחיל להשתפר באופן מדהים. לאחר ג' שבועות הרופא התקשר אלי מיד, ואמר לי בהפתעה מהולה בהתרגשות שהדבר בלתי נתפס במוחו, וע"פ מדעי הרפואה אין הוא יכול להסביר בשום פנים ואופן עובדה מדהימה זו. שמצבי הרפואי הוטב מאוד. כמו כן מצאו שהגידול כבר התחיל להיעלם באופן ניכר, מעבר למצופה, והדבר נותן הרבה תקווה שאוכל להירפא ממחלתי ע"י טיפולי ההמשך בעז"ה. המשכתי לעבור את הטיפולים, ולאחר 12 שבועות ערכו בדיקת מעקב נוספת. ושוב, הרופא מתקשר אלי בהתפעלות שהם אף פעם לא ראו דברים כאלו, וכל עובדי המחלקה בבית החולים יודעים לספר על המקרה שלי ועל הנס הגדול שראו אצלי. אני בטוח בלי שום ספק שזכות זה של שתיקה בשעת התפילה היא שעמדה לי עד עתה, ועומדת לי בהווה וכן בעתיד בעז"ה, ורק הודות לכך מצב הגידול יורד ומצבי משתפר מיום ליום ב"ה. לפני ראש השנה האחרון כתבתי מכתב מרגש לכל ידידי בבית המדרש, ובו הודיתי להם מקרב לבי על המאמצים וההשתדלויות שעשו בעבורי, וביקשתי מהם שימשיכו הלאה להיזהר ולהקפיד על דבר חשוב ונשגב זה, ובזכות זה ישמע הש"ת לתפילותי לשלוח לי רפואה שלימה מן השמים, ואצא מזה לגמרי בעז"ה. וכאשר הגעתי לביהמ"ד התרגשתי מאוד כאשר ראיתי את המודעה ששתיקה בשעת התפילה מסוגלת לכל הישועות".

להלן זמני תעניות השובבי"ם בישיבתנו לשנת התשפ"ד

תיקון היסוד	1
יום חמישי כ"ג טבת (4.1) בשעה 12:30 בדיוק	
תיקון	2
יום שני כ"ז טבת (8.1) בשעה 12:30 בדיוק (יטבול ביום התענית שבע טבילות במים קרים נגד תשע נחלי המלכות)	
תיקון	3
יום שני ה' שבט (15.1) בשעה 12:30 בדיוק	
תענית דיבור	4
יום שלישי ו' שבט (16.1) בשעה 8:00 בדיוק	
הילולת הרש"ש	5
יום חמישי ח' שבט (18.1) בשעה 18:00	
תיקון היסוד ופגם העיניים	6
יום שני י"ב שבט (22.1) בשעה 12:30 בדיוק	
תיקון	7
יום חמישי כ"ב שבט (1.2) בשעה 12:30 בדיוק (יטבול ביום התענית י"ט טבילות במים קרים לתקן מה שפגם בחמשה שנות אדנות ובשבעה שמות מ"ה ובשבעה מלכים שהם שבע פעמים אדם)	
תיקון	8
יום שני כ"ו שבט (5.2) בשעה 12:30 בדיוק	
תיקון	9
יום שני ג' אדר א' (12.2) בשעה 12:30 בדיוק (יטבול ביום התענית תשע טבילות במים קרים נגד תשע אותיות דשלושה אלפי"ן דקס"א)	
תיקון היסוד והעונות הכללי	10
יום שני י"א אדר א' (19.2) בשעה 12:30 בדיוק	

**לפרטים נוספים ולמסירת שמות
ניתן לפנות למשרדי
הישיבה 02-624-9000**

פדיון נפש

בכוונות הרש"ש ע"י מו"ר המקובל
רבי בניהו שמואלי שליט"א

למסירת שמות 02-6222-560

"ופדיון נפש זה הוא תועלת ותרופה לכל צרה שלא תבוא ובפרט לחולים שיתרפאו במהרה, וכבר היו מנסים ובודקים אותו יותר מאלף פעמים, והיה מועיל בעזרת ה' תכף באותה שעה, והייתה נימרת תועלתו ותרופתו לכל אדם והיו אומרים מה גדלו מעשיך ה'" (פרי עץ חיים)